

Hvor ble det av solidariteten?

GJENREISING AV DET GLOBALE FELLESSKAPET

En antologi redigert av
Olle Törnquist og Vegard Bye

Vegard Bye, statsviter med Latin-Amerika og globale Nord-Sørforhold som spesialfelt, Dr.philos med avhandling om Cuba (2019). Han har i sitt profesjonelle liv vekslet mellom å være forsker, journalist, FN-funksjonær (representant for UN Human Rights), bistandsarbeider, konsulent og forfatter - samt solidaritetsarbeider og politiker (vararepresentant på Stortinget). Bye er seniorpartner i konsultentselskapet Scanteam as. Han har tidligere utgitt Når vulkanen våkner (1982), Forbuden Fred (1992), Dette er Cuba - alt annet er løgn (med Dag Hoel, 1996), Bolívars uekte sønner (2010), Cuba, From Fidel to Raúl and Beyond (basert på Dr.philos-avhandling, 2019), og Ole - fra Rendalen til den meksikanske revolusjon (2021).

Olle Törnquist er en svensk global historiker, statsviter og Professor Emeritus i Politikk og Utvikling ved Universitetet i Oslo, tidligere ved Uppsala Universitet. Ph.d. 1983 på avhandlingen Dilemmas of Third World Communism. The Destruction of PKI in Indonesia. Han har skrevet betydelig om radikal politikk, utvikling og demokratisering. Hans empiriske hovedfokus siden 1970-tallet har vært Indonesia, India og Filippinene, med Skandinavia og Sør-Afrika og Brasil som referansefelt. 1996 till 2015 ledet han demokrati- og maktutredninger i samarbeid med den indonesiske demokratibevægelsen. Resultatene fra hans forskning er oppsummert i boka In Search of New Social Democracy. Insights from the South - Implications for the North (2021).

Av boka's innhold:

- Olle Törnquist og Vegard Bye om hvorfor det globale fellesskapet havarerte
- Olle Törnquist om sosialdemokratiets grunnlag og muligheter
- Vegard Bye, Asbjørn Eidhammer og Olle Törnquist om frigjøring og demokratiproblemer i Sør
- Olle Törnquist og Vegard Bye om hvordan det bidro til sosialdemokratiets nederlag i Nord
- Den liberaldemokratiske bølgens vekst og fall – nye muligheter?
 - Olle Törnquist om Filippinene, Indonesia og India-Kerala
 - Kristian Stokke om Myanmar
 - Vegard Bye om Latin-Amerika generelt
 - Einar Braathen om Brasil
 - Benedicte Bull om Chile
 - Diego Marín om Colombia
 - Vegard Bye om Nicaragua og Mellom-Amerika
 - Marianne Millstein om Sør-Afrika
 - Camilla Houeland og Sa'eed Husaini om Nigeria
 - Odd Karsten Tveit og Nils Butenschön om den arabiske våren
 - Selma Sofia Yssen om Tunisia
 - Kjetil Selvik om Iran
- Olle Törnquist og Vegard Bye om konsekvensene i nord: redusert internasjonalisme
- Kristen Nordhaug om global nyliberalisme og nykeynesianisme
- Gøran Greider om velferdens beskyttende dike
- Sturla J. Stålsett om kirkenes rolle i solidarisk internasjonalisme
- Rasmus Hansson om det Globale Nords svar på klimakrisen
- Carline Tromp om den nye høyrreradikale bølgen (med vekt på bruk av internett)
- Pelle Dragsted om internasjonalisme og nordisk sosialisme
- Liv Tørres om fagbevegelsen i en ny tid
- Anna Sundstrøm om hvordan Palmens internasjonalisme kan gjenopplives
- Thorbjørn Jagland om solidaritet og internasjonalisme som forsvant
- Pierre Schori om at Palmes parti glemte hans perspektiv
- Vegard Bye, Olle Törnquist og Einar Braathen om hva som bør gjøres

Vi lever i en tid med eksistensielle kriser. Fra krig i Ukraina og Gaza, atomtrussel og risiko for klimakollaps, til galopperende sosial ulikhet, flyktningkatastrofer, mindre demokrati og mer høyreorientert nasjonalisme. Krisene forsterker hverandre og involverer både Nord og Sør – i et skjebnefellesskap som de færreste ser ut til å ta innover seg.

Hvor ble det av gårdagens solidariske internasjonale politikk som vokste fram fra midten av det tjuende århundre?

Denne boka samler tematiske og geografiske artikler fra en rekke av de mest framtreddende norske og nordiske samfunnsforskere og politiske aktører som arbeider for et mer solidarisk forhold mellom Nord og Sør i verden. De viktigste konklusjonene inkluderer følgende:

(1) Den globale høyrenasjonalistiske bølgen i kjølvannet av nyliberalisme og elitedominert demokrati, står bak de reaksjonære regime-endringene rundt om i verden. Denne bølgen har også undergravd det globale samfunnets evne til å løse eksistensielle kriser.

(2) NATO – ansett som det eneste instrumentet for å stoppe Putins aggresjon overfor Ukraina – er ikke verken ment for eller i stand til å løse disse overordnede problemene. NATOs globale ekspansjon gjør det bare verre, fordi flere og flere opplever at «Vesten vender seg mot Resten» og at en ny kald krig tar form.

(3) Derfor må et globalt, alliansefritt fellesskap fornyes samtidig som vi europeere forsvarer oss mot russisk imperialism. Dette krever at vi går sammen med progressive demokratiske krefter i Sør for å fremme en mer genuin sosial og klimapolitisk solidaritet. Dette er vårt alternativ til den mislykkede nyliberalismen og elitedemokratiet.

«Mens den borgerlige veldedighet oftest var lokal, ble arbeiderbevegelsens solidaritet og kristelige organisasjoners nestekjærlighet klart internasjonal i sin karakter.»

Jan Egeland, generalsekretær, Flyktningehjelpen (bokas forord)

«Når militærutgiftene skal øke til 2 % av BNP, bør bistand også gjøre det, ikke minst for å forhindre konflikt og hjelpe de fattige landene til å møte klimaendringene.»

Anna Sundström, generalsekretær Olof Palmes Internasjonale Senter, (bokas kapittel 27)

«[...]verden har gått fra en unipolar situasjon etter at Vesten vant den kalde krigen til en multipolar dynamikk. (...) Det reaksjonære svaret [er] at alt og alle (...) skal mobiliseres mot ikke bare Russland, men også Kina. Det progressive svaret er selvsagt i stedet det dere foreslår i boken: et sosialdemokratisk orientert internasjonalt samarbeid mellom Nord og Sør.»

Pelle Dragsted, leder danke Enhetslisten (bokas kapittel 25)

«Det er et enormt behov for en ny internasjonal samling av progressive venstrekrefter»

Thorbjørn Jagland, tidligere leder av Arbeiderpartiet, stats- og utenriksminister (bokas kapittel 28)

Redaktørene, Olle Törnquist og Vegard Bye, er statsvitere med livslang erfaring som utviklingsforskere

